

Nasiennictwo i odmianoznawstwo

NOWE ODMIANY ZIEMNIAKA 2018

NEW POTATO CULTIVARS 2018

dr inż. Tomasz Lenartowicz¹, mgr inż. Magdalena Piekutowska²
dr inż. Tomasz Erlichowski³

¹Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych, 63-022 Słupia Wielka

²COBORU, Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Karzniczce

³IHAR-PIB Oddział w Boninie, e-mail: t.lenartowicz@coboru.pl

Streszczenie

Ismena – wczesna jadalna, typ sałatkowy do ogólnoużytkowego. Kształt bulw regularny, oczka bardzo płytkie. Nadaje się do szrotkowania, mycia, a następnie konfekcjonowania. Skórka żółta, miąższ jasnożółty. Bulwy po ugotowaniu nie ciemnieją nawet po 24 godzinach. Plon handlowy stanowi średnio 93% plonu ogólnego. Odporna na mątwika ziemniaczanego Ro1 i na wirus Y, liście podatne na zarazę ziemniaka. Hodowca: HZ Zamarte – Grupa IHAR. *Irmina* – średnio wczesna jadalna, typ ogólnoużytkowy, smak dość dobry. Bulwy okrągłoowalne duże do bardzo dużych, o regularnym kształcie, oczka płytkie, skórka żółta, gładka, miąższ jasnożółty, po ugotowaniu nie ma tendencji do ciemnienia. *Plenna*, plon handlowy stanowi średnio 93% plonu ogólnego. Odporna na mątwika ziemniaczanego, wysoko odporna na wirus Y, liście średnio podatne na zarazę ziemniaka. Hodowca: HZ Zamarte. *Gardena* – średnio wczesna jadalna, typ ogólnoużytkowy do lekko mączystego, smak dość dobry. Bulwy owalne, regularność kształtu przeciętna, skórka żółta, miąższ żółty, po ugotowaniu nie ma tendencji do ciemnienia. Plenność przeciętna. Odporna na mątwika ziemniaczanego i wirus Y, liście wysoko odporne na zarazę ziemniaka. Hodowca: HZ Zamarte

Słowa kluczowe: charakterystyka odmian, ziemniak

Abstract

Cultivar (cv.) Ismena – early edible, salad type for general use. The tubers with a regular shape and very shallow eyes. The cultivar is suitable for brushing, washing and then confectioning. Yellow skin, bright yellow pulp. Tubers after cooking do not darken even after 24 hours. The commercial yield represents on average 93% of total yield. Resistant to potato cyst nematodes Ro1 and potato virus Y (PVY), leaves susceptible to late blight. Breeder: HZ Zamarte – IHAR Group. Cv. Irmina – moderately early edible, general use type, good taste. The tubers large round to very large, with a regular shape, shallow eyes, yellow skin, smooth, flesh bright yellow. There is no tendency to darken after cooking. Fertile, marketable yield constitutes on average 93% of total yield. Resistant to potato cyst nematode, highly resistant to PVY, medium susceptible to late blight. Breeder: HZ Zamarte. Cv. Gardena – moderately early edible, for general use to slightly mealy, quite good taste. Oval tubers, the regularity of the shape of tubers is average, yellow skin, yellow flesh, after cooking, there is no tendency to darken. Fertility average. Resistant to potato cyst nematode and PVY, leaves highly resistant to late blight. Breeder: HZ Zamarte

Keywords: cultivars characterization, potato

Według stanu na 31.12.2017 r. krajowy rejestr (KR) odmian roślin uprawnych liczył 2508 odmian, w tym odmian roślin rolniczych 1356, a w tej liczbie 97 odmian ziemniaka (tab. 1). Warunkiem wpisania odmiany rośliny rolniczej do KR w Polsce jest spełnienie wymogów OWT, zadowalająca wartość gospodarcza, zachowanie odmiany oraz nadanie jej odpowiedniej nazwy. Odmiany ziemniaka wpisywane są do KR na 10 lat (z możliwością przedłużenia wpisu) i wchodzi do obowiązującego na terenie państw członkowskich UE Wspólnotowego Katalogu Odmian Roślin Rolniczych (CCA). Wyłączne prawo jest przyznawane tej odmianie, która spełnia kryterium

nowości, jest odrębna, wyrównana i trwała oraz ma odpowiednią nazwę. Ochrona odmiany ziemniaka trwa 30 lat. Sprawami związanymi z urzędowym badaniem, rejestracją odmian, prowadzeniem krajowego rejestru i przyznawaniem wyłącznego prawa do odmiany zajmuje się Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych (COBORU) w Słupi Wielkiej. Dyrektor COBORU na wniosek zainteresowanych podmiotów lub z upływem określonych w obowiązującej Ustawie o nasiennictwie okresów wpisu podejmuje decyzje o przedłużeniu okresu wpisu (tab. 2), wygaśnięciu okresu wpisu (tab. 3) lub skreśleniu odmiany z krajowego rejestru (tab. 4).

Tabela 1

Odmiany ziemniaka w krajowym rejestrze, stan na 31.12.2017 r.

Odmiany jadalne		Odmiany skrobiowe		Ogółem	
krajowe	zagraniczne	krajowe	zagraniczne	krajowe	zagraniczne
36	36	23	2	59	38
72		25		97	

Tabela 2

Decyzje COBORU w sprawie przedłużenia okresu wpisu odmian w krajowym rejestrze od 31.12.2017 r. do 31.12.2027

Lp.	Nazwa odmiany	Data wpisu do KR	Zachowujący odmianę
1.	Aruba	05.02.2007	Hodowla Ziemniaka Zamarte sp. z o.o. – Grupa IHAR
2.	Finezja	05.02.2007	Hodowla Ziemniaka Zamarte sp. z o.o. – Grupa IHAR
3.	Kuras	05.02.2007	Agrico B.A. (NL)
4.	Zuzanna	05.02.2007	Europlant Pflanzenzucht GmbH (DE)

Tabela 3

**Informacja COBORU o wygaśnięciu okresu wpisu odmian
w krajowym rejestrze z dniem 31.12.2017 r.**

Lp.	Nazwa odmiany	Zachowujący odmianę
1.	Annabelle	HZPC Holland B.V. (NL)
2.	Cecile	HZPC Holland B.V. (NL)

Tabela 4

Decyzje COBORU w sprawie skreślenia odmian z krajowego rejestru

Lp.	Nazwa odmiany	Data decyzji	Zachowujący odmianę
1.	Gracja	22.06.2017	Hodowla Ziemniaka Zamarte sp. z o.o. – Grupa IHAR
2.	Bogatka	22.06.2017	Hodowla Ziemniaka Zamarte sp. z o.o. – Grupa IHAR
3.	Oman	22.06.2017	Hodowla Ziemniaka Zamarte sp. z o.o. – Grupa IHAR
4.	Stasia	22.06.2017	Hodowla Ziemniaka Zamarte sp. z o.o. – Grupa IHAR
5.	Jurata	09.01.2018	Böhm – Nordkartoffel Europlant Handel Ziemniakami sp. z o.o. Agrarproduktion OHG (DE)

W ostatnich latach liczba odmian ziemniaka zgłaszanych i przyjmowanych do urzędowych badań spadała. Zagraniczne firmy hodowlano-nasienne ograniczyły dopływ informacji o odmianach poprzez niezgłaszanie ich do KR. W roku 2018 w urzędowych badaniach będą uczestniczyły 22 odmiany, wszystkie krajowe. Pewnego rodzaju ciekawostką jest próba ponownej rejestracji dziesięciu odmian, które były już w przeszłości wpisane do KR (m.in. Aster, Miła, Pierwiosnek, Ruta, Salto).

W trzeciej dekadzie stycznia 2018 r. krajowy rejestr wzbogacił się o trzy odmiany ziemniaka i tym samym rolnicy mają już do wyboru aż 100 odmian. Oczywiście w ramach swobodnego przepływu towarów i usług mogą też korzystać z odmian wpisanych do CCA.

NOWOŚCI ODMIANOWE 2018

ISMENA – wczesna jadalna, w typie konsumpcyjnym sałatkowym do ogólnoużytkowego. Charakteryzuje się regularnym kształtem i bardzo płytkimi oczkami. Wymienione parametry morfologiczne bulw wskazują, że może być wykorzystywana do szrotkowania, mycia, a następnie konfekcjonowania. Skórka żółta, miąższ jasnożółty. Według

testów oceny konsumpcyjnej bulwy ugotowane nie ciemnieją nawet po 24 godzinach. Plon handlowy stanowi średnio 93% plonu ogólnego. Odporna na mątwika ziemniaczanego Ro1 i wirus Y, liście podatne na zarazę ziemniaka. Hodowca: HZ Zamarte – Grupa IHAR

IRMINA – średnio wczesna jadalna, w typie konsumpcyjnym ogólnoużytkowym, o dość dobrym smaku. Bulwy okrągłowoalne duże do bardzo dużych, o regularnym kształcie, oczka płytke, skórka żółta, gładka, miąższ jasnożółty. Bulwy po ugotowaniu nie mają tendencji do ciemnienia. Plenna, plon handlowy stanowi średnio 93% plonu ogólnego. Odporna na mątwika ziemniaczanego, wysoko odporna na wirus Y, liście średnio podatne na zarazę ziemniaka. Hodowca: HZ Zamarte

GARDENA – średnio wczesna jadalna, w typie konsumpcyjnym ogólnoużytkowym do lekko mączystego, o dość dobrym smaku. Bulwy owalne, regularność kształtu przeciętna, skórka żółta, miąższ żółty. Bulwy po ugotowaniu nie mają tendencji do ciemnienia. Plenność przeciętna. Odporna na mątwika ziemniaczanego oraz wirus Y, liście wysoko odporne na zarazę ziemniaka. Hodowca: HZ Zamarte

Tabela 5

**Plon bulw oraz zawartość i plon skrobi nowych odmian ziemniaka
(doświadczenia rejestrowe COBORU, 2016-2017)**

Odmiana	Grupa wczesności	Użytkowanie	Plon ogólny bulw (dt/ha)	Plon handlowy (dt/ha)	Zawartość skrobi (%)	Wielkość bulw (skala 1-9)
Ismena	wczesna	jadalna	516	482	12,4	7-8
Irmina	średnio wczesna	jadalna	544	522	14,5	8-9
Gardena	średnio wczesna	jadalna	479	431	13,4	7-8